

หลักสูตรอาชีพ การทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

☐ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ☒ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม

☐ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ ☐ กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ ☐ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมาของหลักสูตร

สอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จุดเน้นการดำเนินงาน ด้านที่ ๓ ด้านการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ ๓.๓ “สกร. Learn to Earn” สร้างงาน สร้างรายได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติและการฝึกทักษะอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง โดยเน้นทักษะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน อาทิ ทักษะดิจิทัล ทักษะด้านเทคโนโลยี การเกษตรสมัยใหม่ และงานบริการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและนำความรู้ไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน และการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพตามแนวทางการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปี ๒๕๖๘ การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพโดยสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามความต้องการของผู้เรียนโดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ตามประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ “สกร. Learn to Earn” สร้างงาน สร้างรายได้ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำไปประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ การต่อยอดอาชีพเดิมให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้า/บริการ การเพิ่มศักยภาพในการผลิต ส่งเสริมความรู้เรื่องบรรจภัณฑ์และการส่งเสริมการขายผ่านระบบออนไลน์ โดยให้อยู่ในกระบวนการจัดทำหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทางให้ครบกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีงานทำและมีรายได้

จากการสำรวจความต้องการปรากฏว่า ต้องการฝึกอาชีพการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก เป็นอาชีพงานที่มีอิสระ มีตลาดและช่องทางการจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน และเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพของผู้ที่ยังต้องการทำอาชีพเสริม ผู้ที่ไม่มียานพาหนะ ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้กับตนเอง นำไปสร้างรายได้ในชีวิตประจำวันได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จึงได้จัดทำหลักสูตรการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ซึ่งได้เรียนรู้วิธีการ ขั้นตอน และเทคนิคที่ถูกต้อง เพื่อส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายให้ได้มีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาด้านวิชาชีพ ตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้ตนเอง

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั้งถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพ ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการมีอาชีพใหม่ (New skill)
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก
๓. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้กับตนเองได้

เป้าหมาย

- ประชาชนกลุ่มวัยแรงงานที่ต้องการมีอาชีพใหม่ (New skill)
- ประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ

ระยะเวลา

หลักสูตรการพัฒนาอาชีพ (รูปแบบกลุ่มสนใจ ไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๑๐ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี	๒	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	๘	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพในการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก	๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ๑.๔ สามารถบอกทิศทางการประกอบอาชีพการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก	๑. ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๒.๑ การวิเคราะห์ตนเอง ๒.๒ การวิเคราะห์ตลาด ๒.๓ การลงทุน/แหล่งเงินทุน	๑.วิทยากรบรรยาย ๒. ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น ๔. อภิปรายร่วมกัน	๓๐ นาที	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	ทักษะประกอบ อาชีพการทำ กระเป๋าทรงถึง ผ้ามัดย้อมจาก หมาก	๑. มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการย้อมผ้าจาก หมาก ๒. มีความรู้ความเข้าใจ การทำกระเป๋าทรงถึงผ้า มัดย้อมจากหมาก ๓. สามารถทำกระเป๋ าทรงถึงผ้ามัดย้อมจาก หมาก	- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัสดุและ อุปกรณ์ ๑. ผ้าป่าน ยาว ๗ เมตร ๒. ผลหมากแห้ง ๓. ปูนแดง ๔. เกลือเม็ด ๕. พลาสติกรองกันกระเป๋ สีสดำ ๖. เข็มและด้าย ๗. แพทเทิร์นทรงกระเป๋ - ความรู้พื้นฐานและเทคนิคการย้อม ผ้าจากหมาก - ปฏิบัติลงมือการย้อมผ้าจากหมาก ขั้นตอนการย้อมผ้าจากลูกหมาก ๑. นำหม้อตั้งไฟต้มน้ำสำหรับทำสี ใช้หมาก ๑ กิโลกรัมต่อน้ำ ๑๐ ลิตร เมื่อน้ำเดือดแล้วใส่หมากแห้งต้ม ประมาณ ๑.๓๐ ชั่วโมง ๒. ครบ ๑.๓๐ ชั่วโมง ใช้ผ้าขาวบาง กรองเนื้อหมากออกจากน้ำ นำน้ำสีที่ กรองได้ตั้งไฟต่ออีก ครึ่งชั่วโมง ๓. จากนั้นนำผ้าที่เตรียมไว้มามัด ตามที่เราต้องการให้เรียบร้อยแล้ว นำ ผ้าที่เตรียมไว้มาล้างน้ำ ๑ ครั้ง แล้ว ค่อยนำผ้ามาลงย้อมในสีที่ตั้งไฟไว้ ๔. นำเกลือเม็ดปริมาณ ๒๐๐ กรัม มา ใส่ลงในผ้าที่กำลังย้อม เพื่อให้สีติดดี ยิ่งขึ้น ๕. จากนั้นคอยพลิกผ้าไปมาเพื่อ ป้องกันการติดของผ้ากับหม้อต้ม และ เพื่อให้สีที่กำลังย้อมติดเท่า ๆ กัน ของ ผ้า ใช้เวลาในการย้อม ๑.๓๐ ชั่วโมง ๖. เมื่อครบเวลาแล้วนำผ้าขึ้นมาล้าง น้ำสะอาด ๑ ครั้ง แล้วแกะส่วนที่มัดไว้ ออกและนำผ้าไปตาก ส่วนตรงไหนที่ ต้องการให้สีเข้มขึ้นให้นำไปชุบน้ำปูน ใสที่เตรียมไว้ทิ้งไว้ประมาณ ๓๐ นาที แล้วนำผ้าไปตาก ๗. เมื่อผ้าตากแห้งแล้วนำมารีดให้ เรียบก่อน	๑. วิทยาการ บรรยายและ สาธิต ๒. ผู้เรียน ปฏิบัติตาม ขั้นตอนต่างๆ วิทยาการตอบ ข้อสงสัย ระหว่างการ เรียนการสอน	๑ ชั่วโมง	๘ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			- ขั้นตอนการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัด ย้อมจากหมาก ๑. วางแบบและตัดผ้า ตัด ผ้ามัดย้อม เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดประมาณ ๔๕x๓๕ ซม. (สำหรับตัวกระเป๋) ตัด วงกลมเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒๐-๒๕ ซม. สำหรับเป็นก้นกระเป๋ หากมี ผ้าซับใน ให้ตัดตามขนาด เดียวกัน ๒. ประกอบตัวกระเป๋ นำผ้าสี่เหลี่ยมมาพับครึ่งตามแนวยาว ด้านถูกชนกัน แล้วเย็บติดตามขอบ ด้านยาว จากนั้นนำชิ้นผ้าที่เย็บแล้วมา ทำเป็นรูปทรงทรงกระบอก ๓. เย็บก้นกระเป๋นำผ้าวงกลมมาเย็บ ติดกับปลายกระบอกเพื่อทำเป็นก้น กระเป๋ใช้เข็มหมุดกลัดให้แน่นก่อน เย็บเพื่อไม่ให้ผ้าเคลื่อน ๔. ประกอบผ้าซับใน (ถ้ามี) เย็บผ้าซับในแบบเดียวกับตัวกระเป๋ แล้วสอดเข้าไปด้านในของกระเป๋ พับขอบผ้าด้านบนของตัวกระเป๋ากับ ซับในเข้าด้วยกัน แล้วเย็บริมเพื่อเก็บ ขอบให้เรียบร้อย ๖. ทำสายสะพาย ให้เย็บหูจับหรือ คล้องสายหนังไว้สองข้างของกระเป๋			
๓.	การจัดการและ การจำหน่าย	- แสวงหาเทคนิคการ จัดการและการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์และการมี คุณธรรมในการประกอบ อาชีพ	- การจัดการและการจำหน่าย - คุณธรรมในการประกอบอาชีพ - ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการ จัดจำหน่าย	- วิทยาการ บรรยายเทคนิค การทำเพื่อให้ เกิดเอกลักษณ์ และเป็นที่สนใจ ของผู้ซื้อ จำนวนมาก ขึ้นรวมถึง สอดแทรก คุณธรรมในการ ประกอบอาชีพ	๓๐ นาที	
					๒ ชั่วโมง	๘ ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อบุคคล ใบความรู้ ชิ้นงานที่ทำสำเร็จแล้ว

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานจาก แบบ กศ.ตน ๗ (๒)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานการประเมินตาม แบบ กศ.ตน ๗ (๒)

แผนจัดการเรียนรู้

วิทยากร นางนัตยา ไทยเจริญ หลักสูตร การทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก จำนวนชั่วโมง ๑๐ ชั่วโมง
(เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง) ในวันที่ ๒๖ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ เวลาเรียน ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

สถานที่จัดการเรียน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัน เดือน ปี	เริ่มเวลา-ถึงเวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
๒๖ มิ.ย. ๖๘	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	กิจกรรมการเรียนรู้ โครงการศึกษากระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ๑. วิทยากรบรรยายและร่วมสนทนากับผู้เรียน เรื่องช่องทางการประกอบอาชีพ ๒. วิทยากรบรรยาย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ย้อมผ้าจากหมาก ๓. วิทยากรบรรยายและสาธิตการทำย้อมผ้าจากหมาก	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง
๒๗ มิ.ย. ๖๘	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	๔. วิทยากรบรรยายเรื่องการทำกระเป๋าทรงถังผ้ามัดย้อมจากหมาก ๕. วิทยากรอธิบายบรรจุภัณฑ์ การจัดการ การตลาด และการจำหน่าย	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง

ลงชื่อ.....*น.ท. ไทยเจริญ*.....วิทยากร
(นางนัตยา ไทยเจริญ)
วันที่ ๒๐ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘